

Psalmus

confidendus sed in deo.

22. Sunt et alij qui confidunt in diuitijs et hi cito corrumpunt de quibus dicit Prover. xij. Qui confidit in diuitijs corrumpet. alij confidunt in parentibus et hi maledicti sunt. Jeremi. xvij. maledictus qui confidit in boie et ponit carnem brachium suum alij confidunt in principibus suis et hi non est salus quod ostendit ps. dicentes Nolite confidere in principibus et filijs hominum in quibus non est salus. Alij in promissionibus hominum et hi frequenter fallunt. de quibus Jerem. vij. Nolite confidere in verbis medicorum dicentes templum domini: templum domini templum domini est.

Montes in circuitu eius: et dominus in circuitu populi sui ex hoc nunc et usque in seculum

Montes etc. h. describit qualis est illa irremota habitatio res moueri non possunt et hoc ideo est quia (montes) i. angeli prophete: apusti: martyres confessores: et ceteri sancti (sunt in circuitu eius) quasi murus defensionis. sancti enim ecclesiam muniunt et defendunt doctrinis exemplis miraculis: orationibus: de his motibus dei supra fundamenta eius in montibus sanctis. et iterum. leuam oculos meos in montes. Et dicitur sancti montes. Primum quod sunt immobiles vni supra. Iustitia sicut montes dei. Secundo quod primo recipiunt radios solaris et inde descendit ad valles vni supra suscipiant montes pacem populo. Tercio propter eminentiam vite et scientie. Esai. xl. super montem excelsum ascende tu qui euangelizas syon. Ite sunt montes virtutes. Sen. xxij. dixit dominus abrahe tolle filium tuum unigenitum quem diligis ysaac et offeres illum mihi in holocaustum super vnum montium quem monstrauero tibi abraham est vir iustus filius eius bonum opus quod offerri debet domino non alij et hoc super vnum montium. i. super vnam virtutem. s. humilitatem que mons recte dicitur moria. i. vniuerso quod humilitas facit deum videre et videri a deo. Juxta illud. Lucas. j. respexit humilitatem ancille sue. Ite sunt montes duo testamenta de quibus ps. inter medium montium peransibunt aque et Zacharie. v. Ecce quatuor quadrigae egredientes de medio duorum montium et montes: montes erant et de istis montibus potest intelligi (montes) virtutum et testamentorum (in circuitu eius) i. Ecclie que si muri munites et pregentes et decorates eam sunt et alij montes. s. demones de quibus dicitur in ps. transferent montes in cor maris. Ite superbi homines dicuntur montes. Esai. xliij. vniuersa diruere celos et descenderes a facie tua montes deluerunt. Ite diuites dicuntur montes. ij. Reg. j. Montes gelboe necros nec pluuia veniant super vos. Gelboe enim interpretatur aceruus barenay vel pluuiaz et hi omnes in circuitu ierusalem sunt impugnantes vniuersam eam in circuitu ambulat. s. quod omnis defensio est a deo subiungit (et dominus in circuitu populi sui) quasi murus ex omni parte pregens Esai. xxvj. vbi fortitudinis nostre syon saluatorum ponet in ea murus et antemurale. Zacha. ij. ego ero ei autem dominus murus in eius exercitu et ne putaret aliquis quod non semper sed ad tempus pregit dominus populum suum ideo addit (et usque in seculum) i. semper et continue. Mat. vi. ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi. et ideo nunquam commouebuntur.

Sancti que dicunt montes

Quia non relinquet dominus virgam peccatorum super sortem iustorum ut non extendat iusti ad iniquitatem manus suas.

Quia non relinquet dominus virgam peccatorum seu tyrannidem. sic enim dicitur virga. Esai. x. ve assur virga furoris mei baculus ipse est (super sortem iustorum) i. super iustos sorte electos ut sint heredes domini vni Ephe. j. in quo et nos sorte vocati sumus. i. sola gratia diuina. Danielis. xij. Nobis in sorte tua in fine dicitur. Eccl. xiiij. In diuisione fortis da et accipe et iustifica animam tuam et quare non relinquet (ut non extendat iusti ad iniquitatem manus suas) i. ut patienter et humiliter et pacifice sustineat tribulationes intelligentes ea esse ad tempus: forte enim si crederet iusti tribulationes esse perpetuas desererent iustitiam murmurando pro impatientia vel seipos vindicando pro superbiam: sed ideo non deficiunt quia sciunt quod parum durabunt iste tribulationes: et merces pro illis erit eterna. et ideo dominus permittit eos tribulari ad tempus ut maiorem mereant gloriam. Esai. liij. Ad punctum in modico dereliqui te et in miserationibus malignis congregabo te. ij. Cor. iij. Id quod in pre-

senti est momentaneum et leue tribulationis vestre supra modum in sublimitate eternam glorie pondus operabit in vobis. Hebreo. xij. Omnis disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudij sed meroris. postea autem fructus pacatissimum exercitatus pro eorum reddet iusticie. Ite sic (non relinquet dominus virgam peccatorum super sortem iustorum) i. non permittit hereditatem iustorum occupari a malis: licet temporalia eorum aliquando permittat diripi et auferri ad probationem eorum. ut patet in Job. ij. Terra data est in manus impij: et quare hoc facit dominus (ut non extendat iusti) pro superbia aut auaricia ad iniquitatem manus suas) aliena. s. occupando autem pro potentia pauperes operando sicut alij diuites faciunt ut dicitur Jaco. ij. Nonne diuites pro potentia opprimunt vos et ipsi trahunt vos ad iudicium aut ideo non permittit occupari a malis hereditatem iustorum ut ipsi hoc scientes (non extendat) pro impatientia (ad iniquitatem manus suas) q. d. ut bene sustineant. Hebreo. x. Rapi nam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis cognoscetes vos habere meliorem et manentem substantiam. nolite itaque amittere confidentiam vestram que magnam habet remunerationem.

Benefac domine. bonis et rectis corde.

Secunda pars vbi precatur bonis futura prosperitatem et malis futura vindictam predictam. et primo precatur bonis bonum futurum. dicit ergo (benefac domine) i. bona da domine temporalia ad sustentationem spiritualia ad iustificationem celestia ad remunerationem (bonis et rectis corde) bonos dicit illos qui bona faciunt rectos corde illos qui in suis operibus rectam intentionem custodiunt. ij. Machabe. j. benefaciat vobis dominus et remuneret testamenta sua quod ad abraham ysaac et iacob locutus est.

Declinantes autem in obligationes: adducet dominus cum operantibus iniquitatem pax super israel.

Declinantes autem a recta via qua boni et recti incedunt (in obligationes) culpe et pene (adducet dominus) vel permittendo vel faciendo (cum operantibus iniquitate) q. d. illos qui declinant a recto puniet dominus sicut illos qui operant malum. vtrumque enim malum est et pena dignum scilicet omisio boni et transgressio mali. Jeremie. vj. Omnes isti principes declinantes ambulantes fraudulenter es ferrum vniuersi corrupti sunt. Esai. xxxij. Consurgit dominus contra domum pessimorum et contra auxilium operantium iniquitatem hec venient malis: sed quid bonis erit concludit vno verbo (pax super israel) i. super bonis nunc vide videntibus deum et tandem specie visuris super hijs erit pax. id est christus qui est pax nostra qui fecit vtramque vniuersam. Ephe. ij. qui pacem eternitatis dabit super pacem peccatorum. Esai. xxxij. Domine dabis pacem nobis. Job. xiiij. Pacem relinquo vobis pacem meam do vobis. Esai. xxxij. Sedebit populus meus in pulcri. pacis ibi erit pulchra pax quod ex nulla parte erit turbatio. anima enim habebit pacem infra quod caro omnino obediens spiritui. unde Augustinus. de ciuitate dei vbi voluerint spiritus statim erit et corpus. Item paces supra quod animam omnino erit deo obediens. Ite pax intra quod res et voluntas omnino concordabunt. Item pacem extra quod nulla creatura nocebit ei et nihil occupet quod non habeat: et ita pax erit vniuersa quod pulchritudo pacis et abundantia: vni supra. Fiat pax in virtute tua. Et abun. in tur. t. Esai. lxxj. declinabo super eam. scilicet irremota quasi flumen pacis.

De quadra plici pace in patria.

Psalmus. In conuertendo dominus captiuitatem syon facti sumus sicut consolati.

In precedenti ps. egit propheta de confidentia viri iusti qui propter firmitatem monti syon comparatur. In h. autem psalmo agit de consolatione reuertentis a spirituali captiuitate: unde sicut sextus gradus est confidentia de auxilio dei. ita septimus est consolatio de reuersione spirituali. Titul. (canti. cum gradu) i. leticia bita de reuersione captiuitatis supple ceteris. In tertio monet ad gaudium pro spirituali liberatione. modo dicitur biptis. Ps. Primum magnitudo facti ex magnitudine gaudij ostendit. Secundo orat illam reuersionem et quod in ea futurus

CXXV ps. cxxv.

Marginal notes on the right edge of the page, including references to other psalms and biblical passages.

Captiuitas
quadruplex.

fit ostendit dicens ibi (conuert. dñe) verūm est captiuitas ma-
terialis q̄ captiuati fuerūt filij iſrl. Primo a Nabuchodo-
noſor. iij. Reg. xxi. Secōdo a romanis de q̄ Lu. xix. veniēt
dies in te ⁊ circūdabūt te ⁊ coangustabunt te vniūq; ⁊ ad
terrā p̄sternent te ⁊ filios tuos q̄ in te sūt. Itē est captiui-
tas spūalis bona q̄ p̄ fidē intellect⁹ captiuat in obsequiū
p̄p̄i. n. Cor. x. Item est captiuitas celestis Ep̄. iij. ascen-
dēs xp̄s in altū captiuā duxit captiuitatē. Itē est captiui-
tas miserabilis qua peccōres a dyabolo captiuant ⁊ in ser-
uitutē pessimā redigunt. Esa. v. p̄pterea captiu⁹ ducet est
p̄p̄s me⁹ q̄ nō habuit scientiā. Ro. vii. video aliā lege⁹ in
membris meis repugnantē legi mentis mee ⁊ captiuantē
me in lege pcti: de hac liberat dñs suos. vii. Esa. xli. h̄ di-
cāt dñs eq̄dem captiuitas a forti tollet ⁊ qd̄ ablatū fuerat
a robusto saluabit. ⁊ de ista liberatione hui⁹ captiuitatis
agūt dic. vii. in p̄sona liberator⁹ dicit (in conuertēdo). i. cuz
conuertet (dñs) q̄ sol⁹ pōt (captiuita. syon) i. filios syon
id ē ecclie q̄ captiuati fuerant venundati sub pctō (fac. su-
mus) nos liberati (sicut cōsolati) i. vere cōsolati h̄ loco (si-
cut) nō dicit similitudinē sed veritatis exp̄ssionē: sicut cū dicit
eur iste facit sicut iustus: in quo nō iust⁹ negat s̄ q̄vere est
ostēdit. s̄r̄ Job. i. quasi vnigeniti a patre. i. vere vnigeniti.
Innuī autē qdam diminutio cōsolatiōis p̄ hoc qd̄ dicit (si-
cut cōsolati) ⁊ nō simplici cōsolati. q̄dū enī iusti sūt in h̄
mundo gemūt in re. s̄ cōsolant̄ in spe. cū autē transierit res
gemit⁹ veniet plenū gaudiū ⁊ tūc nō erit necessaria cōsola-
tio q̄ miseria nulla erit s̄ nō est necessaria ⁊ nō h̄ in spe.
s̄ spes que differt affligit animā vt dicit. Prouer. xij. iō bene
dicit (facti su. sicut cōso.) i. vere cōsolati s̄ nō plene. p̄pter
dubitatiōē ⁊ gaudiū dilatiōē iij. Re. vi. nō gloriēt acan-
tē? eque vt discant? p̄terea ois cōsolatio p̄sens res p̄sa ē
multis amaritudinib⁹. vii. aug. in lib. cōfessi. oēs iocundi-
tates meas res p̄sisti dñe amaritudinib⁹ vt quererē sine
offensione letari ⁊ nō inuicirē nisi in te dñe: ⁊ boeti⁹. Nil
lus adeo cōpositē felicitatis est q̄ nō cū aliqua pte sui sta-
tus r̄p̄t̄ de hui⁹ conuersione. Amos. ix. conuertā captiuitatē
p̄p̄i mei iſrl. ⁊ see. vii. Iuda pone messē tibi cū conuertā
captiuitatē p̄p̄i mei. sequit̄.

Tunc repletū est gaudio os nostrū ⁊ lin-
gua nostra in exultatione.

Tunc i. in illa ⁊ ex illa conuersione: (repletū est gaudio)
nō vano sed vero: nō carnali sed spiritali (os nostrū) cor-
dis. s̄ nō corporis. de quo supra. Aperi os tuū ⁊ implebo il-
lud. ⁊ Math. xv. Que p̄cedunt de ore bec coinquināt bo-
minē. cōstat q̄ non intelligit de ore corporis. q̄ si nomino
furtum vel adulteriū vel aliud huiusmodi nō iō immun-
dus sum. s̄ dum cogito ⁊ corde tracto talia etiā si s̄leāvo.
ce immund⁹ sum. vii. ibidē quasi exponendo subiungit: de
corde enī exeunt male cogitatiōes r̄c. bec sūt q̄ coinquināt
boiem. igūt os cordis est vbi cōcipit̄ gaudiū postea lingue
officiō promit̄. vii. subdit (⁊ lingua nostra exultatiōe) im-
pleta est supple. Math. xij. Ex abundantia cordis os loq̄-
tur. Job. vii. De⁹ nō p̄iciet simplicem nec porriget ma-
nū malignis donec impleat̄ risu os tuū: ⁊ labia tua iūbilo
Breg. Sicut ex gaudio cordis sequit̄ gaudiū oris. sic ex tri-
sticia cordis sequit̄ tristicia oris. Nam ex fonte sereno ri-
uulus clarus ⁊ ex fonte turbato riuulus turbat⁹ emanat.

Risus carna-
lis ⁊ spūalis

Et nota q̄ est risus carnalis et est risus spiritalis. Carna-
lis triplex. s̄ vanus fictus ⁊ manifestus. Van⁹ est q̄ de re
ineptalorū. vt qn̄ aliquis cadit in lutum vel qn̄ symia lu-
dit vel bñdī. de quo Ecclī. ij. Risum repu. erro. ⁊ gaudio
dixi qd̄ frustra deciperis. Fictus est q̄ tm̄ in labijs sit ⁊ nō
ex corde p̄cedit: qualem habent amici ficti q̄ omnib⁹ ap-
plaudunt ⁊ amplexant̄ brachijs. cor autē dolos machinat̄
de quo Ecclī. xij. loquens de diuite dicit Si necessarius ei
fueris supplantabit te. ⁊ subridens spem dabit narrans ti
bi bona ⁊ dicit. Quid opus est tibi ⁊ confundet te in abis
suis donec te erimiat bis vel ter ⁊ in nouissimo deridet
te. Prouer. xxvi. Sicut norius est q̄ mittit lanceas ⁊ sagit-
tas in mortem: ita vir qui fraudulenter nocet amico suo:
⁊ cum fuerit deprehē. dicit: ludens feci Manifestus est q̄

fit cum cachinno. de quo Ecclī. xxi. Fatuus in risu in altat
vocem suā. Job. xxix. Si qn̄ ridebam ad eos nō credebāt
⁊ lux vultus mei nō cade. in ter. Sene. dentes tui sicut si-
ne sole: risus sine cachinno: incessus sine tumultu: man⁹ si-
ne defidia. Risus spūalis similiter. qd̄a verus occult⁹ ma-
nifestus. Verus est qui p̄cedit de conscientia bona. ij. Co.
j. Gloria nostra bec ē te. consci. n. Prouer. xij. Cor qd̄ no-
ama. a. f. in gaudio. e. nō misc. extra. Occultus est q̄ corde
tenet. Esa. xliij. Audiuim⁹ gloriā iusti ⁊ dixi secretum
me. mihi secre. m. mihi. Esa. lvij. Replebit domin⁹ splen-
a. t. ⁊ ossa tua liberabit. Job. xvi. Iterū veniam ad vos et
gau. cor vestrum. Manifestus nō debet haberi hie vel mō
sed in futuro. Ecclī. ij. Tempus stendi ⁊ tempus ridendi.
Luc. vi. Beati q̄ lugetis qm̄ ridebitis: Prouer. vlt. Ride-
bit in die nouissimo. sequit̄.

Tunc dicent inter gentes magnificauit do-
minus facere cum eis.

Tunc scz post conuersionem ⁊ non ante (dicent) conuer-
si p̄re gaudio (inter gentes) nondum conuertas. vt conuer-
tant̄. Apoc. vlti. Qui audit dicat veni. ⁊ see. j. in loco vbi
dicit̄ eis. Non populus meus vos. dicit̄ eis. filij dei uiuē-
tis. zach. ij. In die illa apprehendent fimbrias viri iudei
dicentes ibi vobiscum. vel (dicent inter gentes) i. aliq̄ de
gentibus nondum conuersi admirando ⁊ congaudendo:
(magnificauit dominus facere cum eis). s̄ conuersis pec-
cata dimittendo: virtutes conferendo: in filios adoptan-
do: miracula per eos operando: gloriā p̄mittendo. Ro.
viii. Quos predestinauit hos ⁊ vocauit: ⁊ q̄s vocauit hos
iustificauit: ⁊ quos iustificauit hos ⁊ magnificauit. Iudith.
xij. In omni gente qui audierit nomen tuum magnifica-
bit̄ super te deus israhel. ⁊ est firmū testimonium ab aduer-
sarijs. Deut. xxxij. Non est deus noster vt deus eorum ⁊
inimici nostri sunt iudices. ita dicent de alijs ⁊ etiā de scip-
sis post conuersionē suam dicentes

Magnificauit dominus facere nobiscuz
facti sumus letantes.

Magnificauit id est magna fecit (domin⁹ facere) cui
subest posse cum vult (nobiscum). id est nobis ipsi coope-
rantibus. iuxta illud Augusti. Qui creauit te sine te nō iu-
stificat te sine te. j. Corinth. ij. Dei adiutores sum⁹. illa au-
tem que fecit cum peccatoribus conuersis sunt peccatorū
remissio: virtutum collatio. periculoꝝ euasio: crebreuissi-
tatione ⁊ consolationes ⁊ illuminationes ⁊ de his nobis
factis (facti sumus letantes) non dicit letati sumus s̄ (fa-
cti sumus letantes) q̄ qui facit beneficium facit ⁊ gaudiū
⁊ qui eos liberat eosdem letificat. Iudith. xij. Benedici-
te deum celi ⁊ coram omnibus uiuentibus confi. illi. quia
fecit nobis. misericordiā suā. Inter omnia magna que
fecit nobiscum dominus vnde letandū est fuit permagnū
q̄ fecit se deum hominem matrem suā virginem mentem
humanam super his credibilem. vii. supra. Cantate domi-
no cant. no. quia mira. se. Joelis. ij. Noli timere terra id ē
ecclesia vel beata virgo: s̄ exulta ⁊ letare qm̄ magnificauit
dominus vt faceret. hoc magnū ostendit Esa. vii. Ecce vir-
go cōci. ⁊ pa. fi. ⁊ yo. nomen ei⁹ emanuel. i. nobiscū de⁹. i. in
nostra natura deus bec est causa maxīma gaudiū nr̄i. Esa.
lxj. Gaudebo in domino ⁊ exul. anima. m. in do-
meo. Can. j. Introduxit me rex in cellaria sua. dicit ecclīa
Exultabim⁹ ⁊ letabimur in te. sequit̄.

Conuertere domine captiuitatem nostram
sicut torrens in austro.

Secōda ps in in qua orat conuersionē captiuitatis. p̄pha in
p̄sona generalis iusti ⁊ de qua iā quasi facta gaudēs lau-
dauerat. nūc q̄si futurā orat q̄ qd̄ factū erat i dei p̄scia. fu-
turū erat i rei certia. vt in pte facta erat in pte futura. d̄ fa-
cta gaudebat: p̄ futura orabat: vel certe p̄ tota conuersione
erat vt qd̄ nōdū factū fiat q̄ factū ē ipse q̄ fecit custodiat: q̄
vt dicit Breg. Cito bonū amittit nisi a largiēte custodiā. f.
Dicit ergo iust⁹ (p̄uer. do. ca. no.). i. illos q̄ de nob̄ ad huc
captiui tenent̄ sub dyabolo ⁊ sub pctō a q̄ captiuitate ne-

Risus spūa-
lis triplex.

3

4

9

25

Nota effectus
lachrymarum
multiplex.

nem et charitatis pinguedine exteri demonstrant. **D**iere. ix. Quis dabit capiti meo aqua: et oculi mei lacrimas. ut plorare ac nocentem interfectoris filie populi mei. hec quinq; genera lacrimarum sunt quinq; porticus palacie piscine iherosolymitane ubi hostie lauabant. **J**ob. v. Habent autem de lachryme effectus quinq;. **P**rimo quod deum cogunt dare quod petunt. **L**ob. iij. Tunc robas ingemuit et cepit orare cum lachrymis ubi glo. oratio deum lenit: lachryma cogit. becongunt illa pungit. **E**sa. xxxv. Audiu orationem. et vidi lachrymas. ecce ego adiciam diebus. et xv. annos. q. d. quod fleuisti faciam quod petisti. **S**ecundo tenet bras fugant ab animam dari videat in contemplatione. **V**n. **G**reg. sup. **J**ob. Mens lachrymis baptizata in contemplatione videt lymphidum et ideo significat per natatoria syloe ubi cecus visum recepit. **J**ob. ix. **T**ercio sacrificium bonorum operum impinguit. **V**n. **P**s. **A**demor sit ois sacrificij tui et holocaustum tuum pingue fiat. **G**reg. sup. **E**seb. **H**olocaustum aridum est bonum opus quod orationis lachryme non infundit. **Q**uarto dyaboli fugant et contristant. **P**s. **C**ontribulasti capita draconis in aquis. **E**ro. xv. **F**lauit spiritus tuus et operuit eos mare submersi sunt quasi plumbum in aquis uehementibus. **Q**uinto igne inferni extinguunt. **E**cdi. iij. **A**qua extinguit ignem. **M**agna virtus lachryme eodem momento deum fleat oculos rigat cor abluit et gehenne ignem extinguit: sequitur

7 **Euntes ibant et flebant mittentes semina sua.**

Euntes) q. d. ex quo seminantium in lachrymis tanta erit merces ideo liberati (euntes) i. pfectientes (ibant) de virtute in virtute. i. continue pfectiebant. **J**o. xv. **E**go elegi vos et posui vos ut caris et fructus afferatis. **P**rouer. iij. **S**emina iustorum quasi lux splendens. pcedit et crescit usque in pfectam diem. **P**s. **I**biunt de virtute in virtute. et flebant) q. d. ad hoc inter miseros erant et a patria exulabant quam tota mente aspiciabant. **R**oz. viij. **I**psi inter nos gemunt adoptione filiorum expectantes (mittentes) i. pmittentes in terram viuentium (semina sua) vel dona sua. s. non de rapina sed de bono acquisita.

3 **Venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.**

Venientes) s. ad iudicium quod erit coram oim (venient) a morte resurgendo (cum exultatione) euasis periculis et inuentio portu salutis. **E**sa. xxxv. **V**enient in syon cum laude et leticia sempiterna super caput eorum eodem. **L**ty. **V**enient et videbunt gloriam meam. et ponam in eis signum (portantes manipulos suos) i. fructum seminum suorum. s. coronam gaudij et exultationis. **P**rouer. xj. **S**eminanti iusticia merces fidelis. p. uer. vlti. **D**ate illi de fructu manuum suarum et laudent illum in portis opera eius.

Psal. cxxvi.

Psalmus CXXVI

Nisi dominus edificauerit domum inuani laborauerunt qui edificauerunt ea. **I**n pcedenti ps. q. fuit. viij. gradus actus est: de reditu captiuitatis que figurata fuit in veteri testamento: quod seruit ebdoadi. **I**n hoc autem ps. agit de spirituali ecclesia facta in nouo testamento. quod seruit ogdoadi: congruus est ordo quod de reuersis a captiuitate sit ecclesia. **T**itulus (canticum graduum salomonis) i. leticia de edificatione et pfectu ecclesie quam xpus edificauit est h. figurat autem spiritualis edificatio ecclesie facta per xpm per edificationem templi factam per salomonem. salomon enim interpretatur pacificus: et xpus est verus pacificus qui fecit utraq; unum. **E**phe. ij. **E**t in se lapide angulari ecclesiam de duobus populis quasi de duobus parietibus construxit. et ideo huic titulo pter consuetudinem salomonis apponitur quod ipse edificauit templum in figura ecclesie per xpm edificate: sic q. septimus gradus fuit consolatio de spirituali reuersione: sic octauus est leticia de spirituali edificatione que sequitur ex illa. quod reuersus in edificio ponitur. **I**ntentio monet ascendere. **M**odus bipartitus est ps. primo docet non esse confidendum nisi in domino a quo solo est edificatio et custodia ecclesie. **S**ecundo ostendit quod sit hereditas domini et quod collecta ibi cum de dile. suis som. ecce hereditas. **N**e igit alius edificator a xpo crederetur esse dicit (nisi dominus) i. xpus

(edificauerit) ex vniuersis lapidibus i. pueris fidelibus (domum) id est ecclesiam de qua supra dicit ascendens. **L**etat? sum bis que dicta sunt mihi in do. do. ibi. (in uanum laborauerunt qui edificauerunt ea) s. doctores qui sine xpo nihil pnt. **V**n. j. **C**o. iij. **M**eque que plantat neque que rigat aliquid est sed que incrementum dat de? sicut ergo post reditum et egypto salomon templum domini et neenias post reditum de babilone: sic post reditum per baptismum vel per penitentiam edificat xpus ecclesiam. **V**n. **J**ob. xxij. **S**i reuersus fueris ad omnipotentem edificaberis. **D**iere. xxxj. **R**urus edificabo te et edificaberis virgo israel: et sicut edificatio a solo domino est ita custodia: **V**n. subdit.

Nisi dominus custodierit ciuitatem: frustra vigilat qui custodit eam.

Nisi do. cu. ci. i. ecclesia ubi est unitas ciuium in fide et caritate vna. **A**ct. iij. **M**ultitudinis credentium erat cor unum et anima vna (frustra vigili. q. custo. eam) q. d. sicut doctores et plati sine xpo non possunt edificare ecclesiam ita nec custodire. **J**ob. xv. **S**ine me nihil potestis facere: veritatem sibi xpus sunt edificatores et custodes. **V**n. **E**sa. lxij. **S**uper muros iherosolymorum constitui. et tota die et nocte. non tamen eodem. **L**x. **E**dificabunt filij peregrinorum muros. et reges ministrabunt tibi. s. pncipalis edificator et custos est dominus pace ipsi. **V**n. dicit esse dominus vel edificatio. **J**o. iij. cum quis dicat. **E**go quod sum pauli ego non appollo. **N**onne boies estis. quod igitur est appollo: quod non paulus ministrum eius? cui credidistis ego plantauit appollo rigauit. i. baptizauit. de? autem incrementum dedit. **I**taque neque que plantat neque que rigat aliquid est: sed que incrementum dat. vniuersis que autem pnam mercedem accipiet finem suum labore dei esse adiutorum sumus dei agricultura estis: dei edificatio estis. **I**n hac autem edificatione spirituali concurrunt omnes virtutes et dona. fides est fundamentum. **V**n. **1**eb. xj. **F**ides est substantia rerum sperandarum et bene dicitur fundamentum: quod primo ponitur et fides est prima virtutum. unde prima petitur cam pum dubia sub sorte duelli pugnatura fides. **I**tem fundamentum non videtur: et fides est eorum que non videntur: unde sequitur in diffinitione argumentum non apparentium: quod dicitur quod xpus est fundamentum non obstat quod xpus per fidem habitat in cordibus nostris. et ita per fidem est fundamentum. **V**n. **J**o. iij. **E**t sapiens architectus fun. po. fundamentum autem aliud nemo potest ponere preter id quod positum est quod est xpus iesus id est fides eius. hec enim firma petra de qua dicit **M**at. vij. **D**escendit pluuia venerunt flumina flauerunt venti et irruerunt in domum illam et non cecidit. **F**undata enim erat supra firmam petram. hoc fundamentum sit ex duodecim lapidibus quos filij israel acceperunt in iordane: de quibus fecerunt altare domino. **J**osue. iij. **A**po. xxj. fundamenta muri ciuitatis omni lapide precioso ornata. fundamentum primum iaspis. secundum saphirus etc. duodecim lapides fundamenti sunt. xij. articuli fidei. i. xij. partes symboli apostolici super fidem: quatuor parietes. i. cardinales virtutes erigunt que nihil valent sine fide. unde **1**eb. xj. **S**ine fide impossibile est placere deo. prudentia ponitur in parte anteriori que futura puidet. **I**usticia in parte posteriori que preterita corrigit. temperantia a dextris ne prosperis effluamus. fortitudo a sinistris ne aduersis deiciamur. **P**robil. iij. **S**cio abundare et scio humiliari vbiq; et in omnibus institutus sum: et satiari et esurire et abundare et penuriam pati. omnia possum in eo qui me confortat. paries anterior continetur duobus lateribus et e conuerso. quia prudentia debet esse temperans et fortis: et temperantia et fortitudo prudentes. similiter posterior paries vtriusq; lateri coniungitur quia iusticia fortis est et temperans et e conuerso. temperantia et fortitudo iusta. **I**tem anterior et posterior partes se mutuo respiciunt. **N**am prudentia iusta est et iusticia prudentis. si non esset conuexio virtutum corrueret edificium: ideo dicit **H**ieronimus super illud **E**sa. xxj. **C**enter meus ad **M**oab quasi cythara sonabit: qui habet vnam habet omnes. de his autem dicit **S**ap. viij. **S**obrietate et sapientiam docet et iusticia et virtute quibus vtili? nihil est in uita hominum. bi se quatuor colores in cortinis tabernaculi. s. iacinct? purpura: coccy? bis tinct? et byssus rectora. **E**ro. xxx. iacinct? prudentia pur-

A De edificatione spirituali domus que omnes virtutes procurant et primo que fundamentum.

B Quatuor virtutes cardinales.

Psal. cxxvi.